

VERKIEZINGSPROGRAMMA 2018-2022

DUURZAAM OP WEG

**GROEN
LINKS
HILLEGOM**

VOORWOORD

In Nederland verandert het denken van de overheid en de samenleving over hoe wij de vraagstukken van vandaag het beste kunnen oplossen. Naast richting en kader vanuit de overheid, is er ook behoefte aan ruimte, aan eigen initiatief en aan minder regels voor de burger. Deze omschakeling is een landelijk verschijnsel. We zitten in een kantelperiode, tussen twee tijdperken in. Op uiteenlopende terreinen zien we omschakelingen die nu samenvallen. Hiermee is een fundamentele verandering in de samenleving gaande.

Bovenstaand (vrij vertaald) citaat uit de Ontwerp Omgevingsvisie Hillegom 2030 verwoordt heel goed datgene waar GroenLinks al heel lang voor pleit:

- De traditionele oplossingen voor onze energievoorziening en voor mobiliteit voldoen niet meer; we moeten afscheid nemen van fossiele brandstoffen zoals aardgas en niet langer ons wegennet ongebreideld uitbreiden.
- Gemeentebestuur en inwoners moeten zoeken naar een manier om effectief samen te werken en daarmee samen te bouwen aan een duurzame en sociale samenleving. Om ons heen zien we al veel gebeuren op dit gebied, van burgerparticipatie tot overheidsparticipatie.
-
- Ten tijde van het schrijven van dit verkiezingsprogramma lag de Ontwerp Omgevingsvisie Hillegom 2030 ter inzage. GroenLinks kan zich op hoofdlijnen hier goed in vinden.

Voor wat betreft het ruimtelijk beleid volgen wij dan ook de richtingen zoals ze hierin zijn uitgezet. Hierin brengt GL voor de komende 4 jaar de volgende accenten en prioriteiten aan.

1. Wij gaan grote stappen zetten naar Hillegom Energieneutraal in 2030: energiebesparing en opwekking van duurzame energie
2. Stimuleren van fietsgebruik en realiseren van meer en betere OV voorzieningen
3. Behoud en waar nodig herstel van de natuurwaarden in Hillegom

Een ander belangrijk uitgangspunt voor GroenLinks is de menselijke waardigheid. Voor ons betekent dit ruimte voor mensen om mee te kunnen doen, om kansen te krijgen en kansen te kunnen pakken. Belangrijk voor menselijke waardigheid is de verbinding: je met elkaar verbonden weten, borg staan voor elkaar. Wij vinden dat niemand buitengesloten moet zijn. Dat willen we tot uitdrukking laten komen in ons beleid maar ook in onze handelwijze, de manier waarop we met inwoners willen omgaan. Eerlijk en met een open oor en oog en uitgestoken hand. Mét iedereen en vóór iedereen.

Dick van Egmond, lijsttrekker

INHOUD

1. ENERGIE	4
2. VERKEER EN VERVOER	5
3. NATUUR GROEN EN DIERENWELZIJN	7
4. SCHONE EN GEZONDE LEEFOMGEVING	8
5. JEUGDBELEID	9
6. ONDERWIJS	10
7. SPORT	10
8. DUURZAME ECONOMIE	11
9. WERK EN INKOMEN	12
10. ZORG EN WELZIJN	13
11. DUURZAAM WONEN	14
12. DIVERSITEIT: IEDEREEN IS ANDERS	15
13. KUNST EN CULTUUR	15
14. OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID	16
15. DE GEMEENTE EN HAAR INWONERS, JIJ DUS	17
16. DE GEMEENTELIJKE ORGANISATIE	18

Onze kandidaten:

vlnr: Lex Bekooij, Anita van Vliet, Dick van Egmond (lijsttrekker), Maria Huibers, Henk Nak, Willy van der Veldt, Boelo Meijer. Niet op de foto: Janna Chün-Selie

1. ENERGIE

- ***Hillegom uiterlijk in 2030 energieneutraal***
- ***Actieve promotie energiebesparing bij burgers en bedrijven***

In het eerste kwartaal van 2018, juist voor de verkiezingen, wordt het zogenaamde Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid voor Hillegom vastgesteld. Dit is een uitwerking van de Omgevingsvisie voor het thema duurzaamheid en beschrijft o.a. hoe en in welk tempo we in Hillegom energie gaan besparen en naar duurzame energie gaan omschakelen.

Vanuit onze ambitie om het gebruik van fossiele brandstoffen zo snel en zo veel mogelijk terug te dringen wil GroenLinks zorgdragen voor een ambitieus uitvoeringsprogramma en een voortvarende uitvoering hiervan. Hierin moet de gemeente nadrukkelijk de rol gaan vervullen van verbinder en aanjager. Dat gaat gepaard met de juiste organisatie in de wijken en bijbehorende financiële middelen, maar misschien nog belangrijker is ondersteuning van partijen: ze bij elkaar brengen, attenderen op mogelijkheden, hinderpalen wegnemen en het presenteren van het 'verdienmodel' (waaruit blijkt dat het ook financieel aantrekkelijk is om over te schakelen op duurzame energie). We zien ook een rol als haler, brenger en verbinder van relevante informatie van binnen en buiten Hillegom. Ook hier willen we zoveel mogelijk aansluiten op bestaande maatschappelijke initiatieven en proberen die verder te brengen.

GroenLinks stimuleert bedrijven en instellingen om hun (bestaande en nieuwe) gebouwen energieneutraal te maken. Uiteraard geeft de gemeente zelf het goede voorbeeld door zijn eigen gebouwen energieneutraal te maken.

Wij gaan energiebesparing en opwekking van duurzame energie actief promoten via alle beschikbare communicatiemiddelen.

Om onze doelen te bereiken is het belangrijk om goed gebruik te maken van bestaande regionale samenwerkingsverbanden en zo nodig nieuwe samenwerkingen aan te gaan. Het in 2017 afgesloten Energieakkoord Holland Rijnland is hiervoor een prima eerste aanzet.

NB paragraaf 11 DUURZAAM WONEN gaat nader in op energiemaatregelen voor woningen.

2. VERKEER EN VERVOER

Als vervoermiddel voor korte en middellange afstand neemt de populariteit en daarmee het gebruik van de fiets sterk toe. Naast de traditionele fiets zien we meer e-bikes en ook speed pedelecs verschijnen. Dit betekent dat we als gemeente ook meer ruimte moeten geven aan dit milieuvriendelijke en gezonde vervoermiddel.

We willen ouders en kinderen stimuleren om 'op voeten en fietsen' naar school te gaan.

Om dit te faciliteren zullen we zorgen voor

- de aanleg van meer goede en veilige (rode) fietspaden, bv. langs de Pastoorslaan
- de aanleg van een regionaal fietsnetwerk voor snelle en veilige verbindingen met omliggende gemeenten
- aanleg van meer fietsstraten ('auto te gast').
- goed onderhoud van fietspaden zodat deze veilig en comfortabel blijven
- goede voorzieningen voor het stallen van fietsen
- veilige oversteekplaatsen voor voetgangers en fietsers

Veel van onze inwoners werken buiten Hillegom. De belangrijkste vervoermiddelen voor het woon-werkverkeer zijn de trein, de fiets en de auto. Dit laatste vervoermiddel vormt een grote belasting voor het milieu, zowel door zijn uitstoot van schadelijke stoffen als door de ruimte die wordt ingenomen door wegen en parkeerplaatsen. GroenLinks wil zich dan ook sterk maken voor het bieden van goede OV-alternatieven. Hiervoor zullen we de samenwerking zoeken in onze regio en omliggende regio's. We zullen vooral ook kijken naar andere dan de bekende/traditionele vormen van OV. We denken daarbij aan meer maatwerk bv. in de vorm van een innovatief systeem van kleine, autonoom rijdende busjes en andere routenetwerken zoals het onlangs gepresenteerde visgraatmodel. In dit model vormen de 2 spoorlijnen die door de regio lopen de 'ruggegraten' van het vervoersysteem. Diverse verbindingen voor bus, fiets en auto zijn hierin de 'visgraten' die moeten zorgen voor een snelle aansluiting op de stations aan deze spoorlijnen (Sassenheim, Nieuw-Vennep, Voorhout en Hillegom).

GroenLinks wil een goede OV-verbinding met regionale voorzieningen zoals ziekenhuizen en scholen.

Voor het huidige lightrail-netwerk in de randstad staan al grote uitbreidingen gepland. Op de langere termijn zal ook Hillegom hierop aangesloten moeten worden.

Elke bushalte wordt voorzien van eenabri.

Ook willen we afspraken maken met de busmaatschappij(en) over het overschakelen naar duurzame brandstof.

Om de omschakeling naar elektrische auto's te stimuleren en faciliteren beschikt Hillegom in 2022 over een netwerk van oplaadpunten, op elk openbaar parkeerterrein minstens 2.

Voor e-bikes willen we laadpunten aanleggen bij de knooppunten van het fietsnetwerk en bij fietsenstallingen.

In 2018 zal een nieuw beleidsplan voor verkeer en vervoer worden opgesteld, nadat het huidige Hillegoms Verkeer en Vervoer Plan is geëvalueerd. Het nieuwe plan zal gebaseerd zijn op bovenstaande prioriteiten, ambitieus zijn qua doelstellingen maar realistisch zijn qua uitvoerbaarheid en regelmatig worden geëvalueerd.

Wij willen het probleem van files bij de bron aanpakken en werkgevers en werknemers stimuleren te komen tot andere vormen en tijdstippen van mobiliteit

Duinpolderweg

Voor GroenLinks is hierbij het uitgangspunt dat voor aangetoonde mobiliteitsproblemen een evenwichtige oplossing gevonden moet worden met verschillende vormen van vervoer, waarbij natuur, landschap en milieu gespaard blijven. Geheel in lijn met het eerder aangehaalde citaat uit de Omgevingsvisie is het tijdperk van de auto als dominant vervoermiddel voorbij.

De in november 2017 gepubliceerde Milieu Effect Rapportage (MER) laat de resultaten zien van een onderzoek naar 7 oplossingsvarianten. Geen van deze varianten betreft een evenwichtige oplossing zoals hierboven genoemd in ons uitgangspunt. Om deze reden kan GroenLinks geen van deze oplossingsvarianten steunen. Als alternatief willen wij een breed onderzoek naar oplossingen met duurzame vormen van vervoer.

Het project Duinpolderweg overstijgt de gemeentegrenzen. Daarom overleggen wij hierover regelmatig met de GroenLinks fracties in de Provinciale Staten van NH en ZH en in de omliggende gemeenten.

3. NATUUR GROEN EN DIERENWELZIJN

GroenLinks wil de natuurwaarden in Hillegom behouden en waar nodig herstellen. Dit geldt in het bijzonder voor het Lokhorsterduin en de weidevogelpopulatie in de Vosse- en Weerlanerpolder.

Voldoende gevarieerd groen in de leefomgeving is belangrijk voor onze gezondheid, voor klimaatbestendigheid, voor behoud van biodiversiteit en voor bescherming van dieren en hun leefgebieden. Bij de ruimtelijke inrichting van Hillegom krijgen groen in het algemeen en bomen in het bijzonder dan ook een vooraanstaande plaats.

We leggen bijenlinten aan door steeds meer plekken geschikt te maken voor bijen, vlinders en hommels. Hierbij is het ook belangrijk om groen meer met elkaar te verbinden.

We stimuleren en faciliteren waar mogelijk initiatieven van inwoners om openbaar groen aan te leggen en/of te onderhouden. Het initiatief van wijkbewoners voor een groene invulling van het Hilmare-terrein is hiervan een goed voorbeeld.

GroenLinks zet zich in voor voldoende goede opvang van dieren in Hillegom of in de directe omgeving.

4. SCHONE EN GEZONDE LEEFOMGEVING

GroenLinks wil de aantrekkelijkheid van Hillegom als woonplaats behouden. We houden ons daarbij aan de afspraken over de bestemming van gronden zoals de Zanderij (blijft bollengrond) en streven naar het behoud van het dorpse karakter en de openheid van het landschap.

Bij besluiten over woningbouwplannen zullen we altijd een zorgvuldige afweging maken tussen de belangen van de woningzoekenden (in Hillegom en in de regio) enerzijds en de ruimtelijke en financiële mogelijkheden anderzijds. In deze afweging nemen we ook nadrukkelijk de belangen van omwonenden mee. Leidende principes hierbij zijn 1) voor iedereen een passende en betaalbare woning en 2) duurzaamheid in de brede zin van het woord.

We gaan in overleg met bedrijven die buiten de aangewezen bedrijventerreinen vallen en niet voldoen aan de uitgangspunten voor het deelgebied waarbinnen ze liggen. Inzet hierbij is dat op termijn wordt voldaan aan deze uitgangspunten, ofwel door aanpassing van de bedrijfsvoering, ofwel door uitplaatsing naar een bedrijventerrein dat ruimte biedt voor de bestaande bedrijfsvoering.

GroenLinks zet zich in voor het behalen van de landelijke doelstelling inzake de inzameling en scheiding van huishoudelijk afval : in 2020 wordt minimaal 75% van het huishoudelijk afval gescheiden ingezameld, en produceert elke inwoner maximaal 100 kg restafval per jaar. Hiervoor worden oplossingen gekozen na zorgvuldige afweging van kosten, praktische gevolgen voor onze inwoners, de actuele inzichten in en technieken voor afvalscheiding en raadpleging van onze inwoners en alle andere betrokken partijen.

We stimuleren inwoners en bedrijven, met name in de tuinbouw, om onkruid en ongedierte milieuvriendelijk te bestrijden.

5. JEUGDBELEID

In ons jeugdbeleid hanteren we de volgende uitgangspunten:

- *we zien onze jeugd als een kwetsbare bevolkingsgroep*
- *we leveren maatwerk*
- *we zetten in op preventie*
- *we hebben vertrouwen in de professionals*
- *het beginsel van positieve gezondheid, waarin gezond leven en het aankunnen van levensuitdagingen centraal staan.*
- *We hanteren een integrale gezinsaanpak; aandacht voor de totale problematiek van het gezin*

Nadat per 1/1/2015 de gemeente de verantwoordelijkheid heeft gekregen voor de jeugdhulp is de kwaliteit van de zorg nog niet op het vereiste peil. Te veel inwoners ervaren nog onaanvaardbaar lange wachttijden en zoektochten naar passende hulp. GroenLinks onderkent dat het niet eenvoudig is om de jeugdhulp zodanig te organiseren dat altijd passende hulp op het juiste moment te geleverd wordt en tegelijk de kosten beheersbaar zijn. Toch gaan wij ons hier met prioriteit voor inzetten en daarmee zorgen voor

- aanvaardbare wachttijden
- eenvoudige en snelle toegang tot passende zorg
- verminderen van de administratieve last voor de zorgaanbieders
- beheersbare kosten; uitgangspunt is dat op termijn het door het rijk beschikbaar gestelde budget toereikend is om bovenstaande te realiseren. Indien en zolang dit niet het geval is zullen we zoeken naar mogelijkheden om het benodigde extra geld tijdig beschikbaar te stellen.

In 2017 bereikte de overlast van jongeren in Hillegom een zodanig niveau dat het college gemeente-bestuur het nodig vond om in te grijpen. Hiervoor is een project gestart waarin veel deskundigheid is samengebracht van o.a. politie, jeugdhulp en instanties als Street Corner Work. Dit project vraagt van de betrokken instanties veel tijd en aandacht en kost de gemeente veel geld. GroenLinks steunt dit, want het is helaas nodig. Tegelijk constateren we dat we het nooit meer zo ver mogen laten komen. Door jongeren de aandacht te geven die ze nodig hebben, voorkomen we dat ze ontsporen. Ook hier moet maatwerk worden geleverd. De aanpak is sterk afhankelijk van de omstandigheden (thuis/school/werk) van het individu.

GroenLinks wil hier blijvend aandacht aan besteden met preventieve maatregelen. We willen in contact komen en blijven met jongeren, o.a. door voor en met hen aansprekende activiteiten te organiseren. Dat is in het bijzonder goed voor de kwetsbare jongeren en daarnaast voor de Hillegomse gemeenschap. We voorkomen daarmee dat we ooit weer een project moeten starten zoals in 2017.

6. ONDERWIJS

GroenLinks erkent het belang van goed onderwijs: iedere inwoner moet de opleiding kunnen volgen die het best bij hem of haar past en waarmee hij/zij zijn/haar talenten het best kan ontwikkelen.

Inhoudelijk vinden wij het belangrijk dat onderwijs aandacht besteed aan duurzaamheid en de rol van de natuur in ons bestaan.

Wij willen in Hillegom een ruimer aanbod van verschillende onderwijsvormen, zoals Jenaplan-, Dalton- en Montessori-onderwijs.

Onderwijshuisvesting moet duurzaam zijn en in brede zin voldoen aan de eisen van de tijd.

Opleidingen buiten Hillegom dienen goed bereikbaar te zijn met de fiets en/of OV (zie paragraaf Verkeer en vervoer).

Beroepsonderwijs moet goed aansluiten op de behoefte van het lokale en regionale bedrijfsleven.

7. SPORT

Hillegom heeft een goed aanbod van sportverenigingen en -voorzieningen. GroenLinks wil dit in stand houden en waar nodig versterken. Sportdeelname willen wij voor alle inwoners stimuleren, maar vooral voor jongeren (jong geleerd is oud gedaan).

Er komt meer subsidie voor jeugdsport, verenigingen krijgen extra subsidie als er een gedegen jeugdbeleidsplan ligt waarmee onder andere de uitval in de puberleeftijd wordt voorkomen.

8. DUURZAME ECONOMIE

GroenLinks is voorstander van een gezonde economische ontwikkeling. Voor ons betekent dat vooral de omschakeling naar een circulaire economie, d.w.z. een economie die uitsluitend gebruik maakt van hernieuwbare grondstoffen. Hierbij stimuleert en faciliteert de gemeente het bedrijfsleven, maar laat het ondernemen over aan de ondernemers.

De Economische Agenda van de Duin- en Bollenstreek, waarvan de uitvoering in het najaar van 2017 van start is gegaan, voldoet hier helaas niet aan. GroenLinks zal dit programma kritisch volgen en zorgen voor bijsturing waar dat nodig en mogelijk is.

Innovatie speelt een belangrijke rol in het vitaal houden van de economie. GroenLinks wil daar ruimte voor bieden en dit stimuleren. Dit geldt ook voor het winkelcentrum van Hillegom. Samen met ondernemers willen we zoeken naar innovatieve mogelijkheden om het centrum vitaal te maken en houden. GroenLinks wil initiatief belonen en mogelijkheden onderzoeken om hier concreet invulling aan te geven. Hierbij valt te denken aan:

- Het bieden van de mogelijkheid om als ondernemer te starten met behoud van uitkering voor bijvoorbeeld 6 maanden
- Starters vanuit een uitkering te laten coachen door een ervaren ondernemer. Hiervoor zoeken wij samenwerking met de ondernemersverenigingen Initiatiefrijk Hillegom en Koopcentrum Hillegom.

GroenLinks wil toerisme stimuleren voor zover dit niet leidt tot aantasting van onze leefomgeving. Dit betekent o.a. dat voor de grote toeristenstromen die we in het voorjaar in onze streek zien meer OV-voorzieningen beschikbaar moeten worden gesteld en/of bestaande OV-voorzieningen beter benut moeten worden. Voor bezoekers van de grote publiekstrekkingen in onze streek (zoals Keukenhof en het bloemencorso) moet het gebruik van de auto worden ontmoedigd en goed OV als alternatief beschikbaar zijn.

Voor uitbreiding van het toerisme denken wij in de eerste plaats aan kleinschalige ontwikkelingen, bijvoorbeeld in het zogenaamde agro-toerisme.

9. WERK EN INKOMEN

Hier hanteren wij de volgende uitgangspunten:

- **Iedereen doet mee in de samenleving**
- **We zoeken inwoners actief op en ondersteunen waar nodig**
- **Armoedebestrijding is het fundament van een goed sociaal beleid**
- **Maatwerk en vertrouwen zijn leidend in ons beleid**
- **Het vercommercialiseren van schulden wordt door de gemeente tegengegaan**

Hillegom start met een vertrouwensexperiment in de bijstand. Minder regels en meer vrijheid om bij te verdienen.

Minimaregelingen kunnen met een eenvoudige procedure worden aangevraagd. Er komt één aanvraagformulier voor alle regelingen: een snel-loket.

Cliënten krijgen één aanspreekpunt bij de sociale dienst: een eigen coach die zorgt voor 'dienstverlening op maat'. Met iedere werkzoekende bespreken we een op maat gemaakt leerwerktraject (een combinatie van opleiding en werkervaring).

Mensen die (nog) niet toe zijn aan re-integratie op de arbeidsmarkt, krijgen werkactiviteiten in buurten, onderwijs, zorg, welzijn, sport en openbare ruimte. Tegen het minimumloon, met normale secundaire arbeidsvoorwaarden, zoals pensioenopbouw. Deze banen sluiten aan bij de ambities en mogelijkheden van de werkzoekende.

Bijstandsgerechtigden worden gestimuleerd om vrijwilligerswerk te doen.

Mensen met een lichamelijke beperking moeten in principe overal aan het werk kunnen. Zij hebben het recht om zelfstandig en in eigen regie te kunnen werken. Vervoer mag hierbij geen probleem meer zijn.

10. ZORG EN WELZIJN

Onze uitgangspunten:

- *een echt inclusieve samenleving waarbij mensen ook uit hun isolement worden gelokt*
- *een sterk preventief beleid*
- *geen verschraling van de thuiszorg*
- *initiatieven van inwoners worden gestimuleerd en ondersteund*
- *een rechtvaardige eigen bijdrage, financieel en/of 'in natura', met aandacht voor stapeling*

Er komen experimenten met woonvormen tussen zelfstandig wonen en wonen in een verzorgings- of verpleeghuis in. Hierbij streven we naar het combineren van verschillende groepen die elkaar kunnen helpen. Zo nodig zullen we hiervoor nieuwe huisvestingsvoorzieningen realiseren.

Eén keer per jaar wordt bij iedereen van boven de tachtig jaar een regulier huisbezoek afgelegd.

De gemeente stimuleert het organiseren van kleinschalige, zelfsturende teams van professionals die zorg op maat leveren en het hierbij betrekken van vrijwilligers (niet als vervanging van professionele krachten).

De inzet van vrijwilligers in de zorg is onmisbaar. GroenLinks ondersteunt dan ook de organisaties die zich hiervoor inzetten. Voor de opleiding en ondersteuning van vrijwilligers willen wij een vrijwilligersacademie oprichten.

Een wijk- of buurtvereniging kan een belangrijke rol spelen in het bevorderen van de onderlinge contacten tussen de wijkbewoners en van de contacten tussen bewoners en gemeente. In een aantal wijken bestaan zulke verenigingen al en daar vervullen zij deze verbindende rol al. GroenLinks wil het bestaan van zulke verenigingen in alle wijken stimuleren en deze vervolgens ook gebruiken als aanspreekpunt voor de gemeente.

GroenLinks wil een prioriteit maken van het aanpakken van de schuldenproblematiek. Het vroeg signaleren van mogelijk problematische schulden en het inzetten van preventieve maatregelen (zoals budget-coaching) spelen hierin een belangrijke rol, altijd als onderdeel van een integrale gezinsaanpak.

11. DUURZAAM WONEN

Onze uitgangspunten:

- *Iedereen een passende en betaalbare woning*
- *Woningen worden energieneutraal*
- *Bij nieuwbouwprojecten staat het groenplan centraal*

Bij het realiseren van nieuwe woningen wordt voor het bepalen van het type woning (huur/koop, sociaal/vrije sector, starterswoning, seniorenwoning, etc.) uitgegaan van de behoefte van onze inwoners. Daarbij houden we nadrukkelijk rekening met ontwikkelingen zoals vergrijzing en toename van éénpersoons-huishoudens en bv. de experimenten met woonvormen zoals genoemd onder Zorg en welzijn. Bij iedere nieuwe ontwikkeling zal gelet worden op het aandeel sociale woningbouw.

Het is belangrijk dat er voldoende maatschappelijke opvang is: woonplekken waar mensen tijdelijk kunnen worden opgevangen.

De gemeente stimuleert particulieren om zelf gezamenlijk duurzame woningen te bouwen (collectief particulier opdrachtgeverschap).

GroenLinks zet zwaar in op het energieneutraal maken van alle woningen in Hillegom. Dit betekent dat:

- in Hillegom vanaf nu alleen nog energieneutrale (nul-op-de-meter) woningen worden gebouwd
- particuliere woningbezitters worden gestimuleerd om hun woning energieneutraal te maken, o.a. door het vertrekken van duurzaamheidsleningen, het bekend maken met subsidies en het geven van adviezen.

Ook voor inwoners die zelf hun woning isoleren (doe-het-zelvers) komt er een subsidie beschikbaar.

12. DIVERSITEIT: IEDEREEN IS ANDERS

Het is belangrijk dat we weten wat er speelt in de gemeente. Ook of misschien wel juist bij groepen die er traditioneel andere zienswijzen op na houden.

Wij doen niet mee aan de polarisatie van onze samenleving en zullen dit waar mogelijk actief proberen te voorkomen.

Wij ondersteunen alle initiatieven die bijdragen aan een actieve, open en solidaire samenleving.

Onze norm is dat we in Hillegom respectvol met elkaar omgaan. Hierin is vanzelfsprekend geen ruimte voor discriminatie.

13. KUNST EN CULTUUR

GroenLinks wil het lokale en regionale potentieel van kunstenaars en creatieve inwoners optimaal benutten om Hillegom bruisender en levendiger te maken. Met een divers en kwalitatief goed aanbod voor iedereen. De Stichting Cultuurbeleving Hillegom wordt hierin als aanjager gezien en als zodanig door de gemeente ondersteund.

GroenLinks wil overleg tussen gemeenten om er op regionaal niveau voor te zorgen dat er voldoende, divers en hoogwaardig aanbod is voor volle zalen. Investeren in programmering is in dat kader belangrijker dan in gebouwen.

Culturele experimenten verdienen ondersteuning, zeker als dat samenwerking tussen culturele organisaties mogelijk maakt en/of nieuw en breder publiek trekt.

De gemeente stimuleert het ontstaan van broedplaatsen voor creatieve ondernemers en kunstenaars.

Na sloop van de Boazschool wordt gezorgd zorgen wij voor passende huisvesting van de huidige gebruikers.

GroenLinks wil waardevolle gebouwen, interieurs en landschapselementen beschermen.

14. OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID

Als lokale overheid moeten we onze inwoners een veilige leefomgeving bieden; veilig niet alleen gemeenten naar bv. het aantal misdrijven waarvan aangifte wordt gedaan, maar ook veilig in de beleving van onze inwoners, bezoekers etc. Een belangrijke rol hierin speelt het handhaven van wetten en regelgeving, want naleving hiervan is helaas nog niet voor iedereen vanzelfsprekend. Handhavers dienen daadwerkelijk zichtbaar hun taak uit te voeren, zodat voor iedereen duidelijk is dat overtredingen niet getolereerd worden.

In Hillegom is de maximum snelheid op veel wegen 30 Km per uur. In de praktijk wordt daar echter vaak sneller gereden. Vooral kwetsbare weggebruikers (voetgangers, fietsers) en bewoners ondervinden hiervan veel hinder. Landelijk is het beleid om de maximum snelheid te handhaven door de juiste inrichting van de weg. GroenLinks wil hier werk van maken.

Het vuurwerk dat door inwoners wordt afgestoken tijdens de jaarwisseling zorgt voor veel overlast. Wat GroenLinks betreft te veel. Naast de milieubelasting, de hinder die vooral wordt ondervonden door oudere inwoners en dieren, heeft het vuurwerk de laatste jaren gezorgd voor een aanzienlijke schadepost voor de gemeente door vernieling van gemeentelijke eigendommen zoals prullenbakken en verkeersborden. Wij willen dan ook in het centrum en bij de woonzorgzones vuurwerkvrije zones instellen. Daarnaast onderzoeken we de mogelijkheid om door de gemeente een vuurwerkshow te laten verzorgen voor haar inwoners.

15. DE GEMEENTE EN HAAR INWONERS, JIJ DUS

GroenLinks wil na de verkiezingen bijdragen aan een krachtige Hillegomse gemeenschap. De gemeente in een rol die past bij de veranderende verhoudingen tussen samenleving en overheid. Dat doen we om te beginnen door zo min mogelijk in de weg te lopen. Waar zaken zonder ons goed gaan zullen we dat vaker loslaten. We verminderen regels en belemmeringen en ondersteunen waar dat wenselijk is. Soms met geld, maar vaker nog met diverse vormen van hulp, kennis, advies, doorverwijzing en verbinding.

Wij willen inwoners en andere belanghebbenden in een vroeg stadium betrekken bij het maken van nieuw beleid. We gaan experimenteren met verschillende manieren van inspraak, om uiteindelijk zoveel mogelijk mensen mee te kunnen laten doen. Met het 'burgerinitiatief' krijgen inwoners de mogelijkheid om punten op de agenda van de gemeenteraad te zetten.

Als inwoner moet je ervaren dat jouw inbreng serieus wordt genomen door de gemeente. GroenLinks vindt het belangrijk dat voor jou helder is wat het beleid is en waarom bepaalde keuzes worden gemaakt. Hierbij moeten we erkennen dat we als gemeente financiële en andere beperkingen hebben. In dat opzicht zal het beleid haalbaar en realistisch moeten zijn. Bij het vaststellen en uitvoeren van beleid hoort wat ons betreft ook het zichtbaar maken van de resultaten en effecten. Enerzijds om verantwoording af te leggen, anderzijds om het beleid periodiek (zo nodig tussentijds) bij te stellen.

GroenLinks wil de gemeentelijke voorzieningen in Hillegom op peil houden en waar mogelijk of nodig verbeteren, zodanig dat iedereen Hillegom ervaart als een gemeente waar het goed wonen, werken en verblijven is. Dit betekent o.a. dat we goed voor elkaar en voor onze omgeving zorgen. De gemeentelijke lasten voor onze inwoners moeten in een redelijke verhouding staan tot de voorzieningen. Niet alleen de hoogte van de lasten is van belang, maar ook de vraag: wat krijgt de Hillegomse samenleving er voor terug? Bij dit alles is het uitgangspunt dat we werken met een sluitende begroting en Hillegom op de lange termijn financieel gezond willen houden.

Als de gemeente taken uitbesteedt, zoals de thuiszorg, let ze in de eerste plaats op kwaliteit en niet alleen op kosten. Ook zaken als duurzaamheid en een goede omgang met personeel (vaste contracten) nemen we mee in de beslissing

In Hillegom komt een gemeentelijke ombudsman (m/v).

16. DE GEMEENTELIJKE ORGANISATIE

Hillegom is een zelfstandige gemeente, d.w.z. heeft een eigen bestuur dat binnen de landelijke en provinciale wetgeving zijn eigen koers kan bepalen. Wel neemt Hillegom deel in veel samenwerkingsverbanden met omliggende gemeenten, bijvoorbeeld in Holland Rijnland en de Intergemeentelijke Sociale Dienst (ISD). GroenLinks vindt het belangrijk om regelmatig te controleren of deze samenwerkingsverbanden Hillegom ook de voordelen bieden waarvoor ze zijn opgericht. Gemeenten krijgen meer taken toebedeeld (zoals in 2015 de Jeugdhulp) en de omstandigheden veranderen voortdurend. Het is dus zaak om de samenwerkingsverbanden daarop aan te passen. Daarbij is belangrijk dat we vanuit Hillegom voldoende invloed kunnen uitoefenen op de betreffende organisaties, op het beleid dat zij vaststellen en op de uitvoering daarvan. Uiteindelijk moet de afstand tussen jou als inwoner en het bestuur dat de zaken namens en voor jou regelt niet te groot zijn.

Voor de per 1 januari 2017 samengevoegde ambtelijke organisaties van Hillegom, Lisse en Teylingen (HLT Samen) ondersteunen wij de gestelde doelen inzake verbetering van de dienstverlening en kostenbesparing.

Voor de periode na 2020 zullen we een nieuwe ambitie formuleren om de toegevoegde waarde voor de 3 gemeenten te vergroten. Een belangrijk onderdeel hiervan zal zijn dat HLT Samen een open cultuur moet hebben, zodat de organisatie optimaal kan functioneren als belangrijke schakel in de relatie tussen de gemeente en jou als inwoner.

